

Megnyitó

Igen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

*Uguiszu ja
janagi no usiro
jabu no mae*

*Csalogány csattog
bambuszligeten innen,
füzligeten túl.*

Tandori Dezső fordítása

A mai konferenciánk, a „Gyermekkép, oktatás, társadalom Japánban” című, itt, az ELTE Tanítóképzői karán a japán és a magyar népbarátságáról szól. Bár a két nép nagyon messze, több mint 10 ezer km távolságban él egymástól, mégis a fűzfák mögül és a bambuszligetben egyformán felhangzik a csalogány hangja, s bár kultúránk nagyon különbözik egymástól, érzéseink, gondolatvilágunk, sőt humorunk is nagyon hasonló, jól megértjük egymást. A magyarság vonzódása a japán kultúra iránt már a 19. században megkezdődött, a 20. század első harmadában erősödött meg, de igazán a rendszerváltás után terebélyesedett ki. A növekvő gazdasági kapcsolatokról most nem beszélek, Viszont soha annyi kulturális program nem érkezett hozzánk Japánból, soha annyi magyar zenei program, színházi előadás, könyvbemutató nem volt a szigetországban, mint 1990 óta. Oktatási kapcsolataink is nagyon elmélyültek. Magyarországra zenét tanulni, orvosi diplomát szerezni sok japán fiatal érkezik, akik közül néhányan egy életre itt maradnak. Tőlünk meg igen sok diák utazik a japán egyetemekre tanulni. Magam a japán szakos diákok képzésében veszek részt Budapesten, és azt tapasztalom, hogy egyre több hallgató lesz japán szakos, köszönhetően a japán képregényeknek, animációs filmeknek, harcművészeteknek és így jut ki Japánba ösztöndíjasként. Közülük később sokan Japánban vállalnak munkát és egyre több házasság születik a japán és a magyar fiatalok között.

Ebben a helyzetben előtérbe kerül a gyermekekkel való foglalkozás szerepe, fontossága. Elmondhatjuk, hogy eddig is sokat ta-

nultunk egymástól. Ezzel kapcsolatban meg kell említenem Hani Kjóko nevét, aki szinte egy évtizedet élt Magyarországon – a magyar zene vonzotta ide –, de emellett számos értékes magyar irodalmi művet fordított japánra és viszont. Sokoldalú tevékenysége közül hadd emeljem ki, hogy megalakította Japánban a Kodály társaságot, ahol a Kodály-módszert nagyobb lelkesedéssel tanítják, mint nálunk. Emellett Budapesten megteremtette a Hani Alapítványt, amely az ide érkező, magyar nyelvvvel foglalkozó japánokat segíti. A magyarok közül hadd emeljem ki Balogh Márton nevét, aki több évtizede kinn él Japánban, fordítja a magyar irodalmat és a japánoknak a mi nyelvünket tanítja.

Meg kell emlékeznünk a kinti Japán–Magyar Baráti Társaságról és a Magyar–Japán Baráti Társaságról is, erről a két testvérszervezetről, hiszen közös célért munkálkodunk.

Mai konferenciánk célja a két ország közötti nevelői és oktatói munka elmélyülése, a közös gondolkodás további folytatása azáltal, hogy minél jobban megismerjük a japán nevelési és oktatási rendszer sajátosságait, hogy eltanulhassuk tőlük azt, ami nálunk is javítja ezt a rendszert és megelőzzünk olyan hibákat, melyekből a japánok már tanultak, és hogy átadjuk nekik az általunk elért pedagógiai eredményeket.

Gyümölcsöző és igazán kellemes miunkát kívánok a konferencia résztvevőinek a mai nap alkalmából.

Egy haikummal zárnám köszöntőmet:

*Ég a gyertyaláng
ilyenkor a sok barát
mind lelket cserél.*

*Rósoku no hi
tomodacsi takuszan
ima ki au.*

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!"

Vihar Judit

ご挨拶 ヴィハル・ユディット 鶯や
柳の後ろ
藪の前

*Csalogány csattog
bambuszligeten innen,
füzligeten túl.*

Tandori Dezső 訳

本日、エトヴェシュ・ロラード大学 (ELTE) 教員養成学部において開かれるこの学術会議「日本における子ども、教育、社会」は、日本人とハンガリー人の友好関係について述べられたものです。

日本人とハンガリー人は1万km以上も離れたところに暮らしていますが、それでもやはり、柳の後ろと藪の前で鶯の声は同じように響いており、文化は違っても、気持ちや考え、ユーモアなどはとても似ていて、お互いをよく理解し合うことができます。

日本文化に対してハンガリー人が興味を惹かれるようになったのはすでに19世紀のことで、20世紀の初めの30年ほどの間にそれは強まりました。しかし、本当に強くなったのは体制転換後のことです。

両国の経済的関係については今は割愛させていただきますが、とにかく1990年までは、今日のように多くの文化的イベントが日本からハンガリーに持ち込まれたことも、これほど多くのハンガリー音楽プログラム、演劇の講演、書籍のデモンストレーションなどが日本で行われたことも、ありませんでした。

教育についての両国の関係も深まりました。ハンガリーには音楽を勉強したり、医科大学を卒業したりするために、多くの日本人の若者がやってきました。中にはハンガリーに住み続けることにした人たちもいます。ハンガリーからは大変多くの学生が大学で勉強するために日本に行っています。

私自身もブダペストで日本学科の学生たちのための授業を受け持っています。日本の漫画、アニメ、映画、武道のお陰ですます多くの学生が日本学科で学び、奨学金を受けて日本に旅立ちます。多くの学生が日本で仕事を見つけ、また、ますます多くの日本人・ハンガリー人カップルが結婚するようになりました。

このような状況では子ども達に関わる職業の役割、重要性が前面に出てきます。これまでも日本とハンガリーはお互いから多くのことを学んできました。例えば羽仁協子氏の名前を挙げる必要があります。彼女はもともとハンガリー音楽に惹かれて10年近くハンガリーで過ごし、その傍ら、多くのハンガリー文学を日本語

に翻訳したり、日本の作品をハンガリー語に翻訳したりしてきました。

さまざまな分野における活躍の中でも、コダーイ協会を設立したことは特に注目に値するでしょう。そこでは、ハンガリー以上の熱意をもってコダーイ・メソッドが教えられています。また、ブダペストで羽仁基金を設立し、ハンガリーにいるハンガリー語に関わる日本人たちを支援しています。ハンガリー人の中ではバログ・マルトンの名前を挙げたいと思います。彼は日本に何十年も暮らしながら、ハンガリーの文学を翻訳し、日本人にハンガリー語を教えています。

また、日本ハンガリー友好協会とハンガリー日本友好協会についても述べる必要があります。この二つの組織は同じ目的のもとに活動しており、兄弟のようなものです。

本日の学会の目的は、二つの国の間の教育者の仕事を深めること、そして、日本の教育方法の特徴をよりよく知ることを通じて、すでに共有している考えを保ち続けることです。これによって、ハンガリーを発展させ、日本がすでにおかしてきた失敗から学び、私たちがこれまでに得てきた教育学的成果を日本人に伝える必要があるからです。

参加者のみなさんには実りの多く、楽しい発表をお祈りしています。

自分の俳句でご挨拶を終えたいと思います。

*Ég a gyertyaláng
ilyenkor a sok barát
mind lelket cserél.*

*Rósoku no hi
tomodacsi takuszan
ima ki au.*

ろうそくの火
友達たくさん
今きあう

ご清聴ありがとうございました。

Vihar Judit